

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

The Relationship between the Role of School Administrators and the
Students' Desired Characteristics Development at the Phrapariyattidhamma
School in the Educational Area, Department of General Education Area 5,
Chiang Mai Province

พระศุภโชค สุนันตา¹ อินทร์ จันทร์เจริญ² วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์³
Phra Suphachok Sunanta, In Chancharoen, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม 2) การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 175 รูป/คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหาร และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.32 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) 2) การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78) และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก โดยมีนัยทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = 0.9812$, $P < 0.01$)

คำสำคัญ (Keywords) : ความสัมพันธ์; บทบาทของผู้บริหาร; การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

Received: 2024-03-19 Revised: 2024-04-11 Accepted: 2024-04-13

¹ สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: watkongkanimit@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. E-mail: inchenjarean@gmail.com

³ อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Educational Administration, Graduate School, Chiangrai College. Corresponding author E-mail: Dr.W.siriirth@gmail.com

Abstract

This research aimed to study 1) the Role of School Administrators, 2) the Students' Desired Characteristics Development and 3) The Relationship between the Role of School Administrators and the Students' Desired Characteristics Development at the Phrapariyattidhamma School in the Educational Area, Department of General Education Area 5 , Chiang Mai Province. Quantitative Research. A research sample consisted of the school administrators, deputy school administrator and teachers at the academic year 2021, from 28 schools. The sample size was 175 photos/persons. The research instrument was a questionnaire. Data analysis used frequency, percentage, mean, and standard deviation. and Pearson's Product Moment Correlation.

The results of the research showed that 1) the overall level of the Role of School Administrators was high, with an average of mean = 4.32 and standard deviation = 0.78 2) the overall level of the Students' Desired Characteristics Development was high, with an average of mean = 4.20 and standard deviation = 0.78 and 3) there was a significant positive correlation between the Role of School Administrators and the Students' Desired Characteristics Development at the Phrapariyattidhamma School in the Educational Area, Department of General Education Area 5 , Chiang Mai Province. was highest positive with statistic significant ($r = 0.9812$, $P < 0.01$).

Keywords: relationship; the Role of School Administrators;
the Students' Desired Characteristics Development

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญที่พัฒนาทุกคนให้ได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยการจัดการศึกษาให้เรียนเกิดการรู้รักการเรียนรู้ ควบคู่กับคุณธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวม จิตสาธารณะ มีความเป็นประชาธิปไตย ทักษะคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติ สามารถแก้ปัญหา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนมีทักษะสื่อสารทันสมัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มุ่งเน้นกระบวนการที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของคนให้เป็นไปทางที่ดีขึ้นเมื่อรับการพัฒนาแล้วสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างมีคุณธรรม เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ คุณธรรมนั้นเป็นการส่งเสริมผู้เรียน มีความรู้ มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ดังนั้นผู้เรียน ต้องเรียนทั้งวิชาสามัญและวิชาธรรมควบคู่กัน เพื่อให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน โรงเรียนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดหน่วยงานหนึ่งในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน โดยพัฒนาทั้งด้าน กาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สามารถเข้าใจตนเอง มีความรู้ ความถนัด สามารถปรับตนเองเข้ากับผู้อื่น สังคม และประเทศชาติและดำรงชีวิต ได้อย่างมีความสุขหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคือผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าสังคมปัจจุบัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวไว้ใน มาตรา 23-24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเน้นความสำคัญของการศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บูรณาการเข้ากับทุกกลุ่มสาระ เช่น ทักษะทางสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม บูรณาการเข้ากับภูมิปัญญาไทย เข้ากับทักษะในการประกอบอาชีพ เข้ากับการดำรงชีวิตให้มีความสุข รวมทั้งปลูกฝัง ค่านิยมที่ดีงาม สอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา จัดให้มีการ ประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาผู้เรียนตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ในกรอบให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และมี คุณธรรมนำ ให้โอกาสทางการเยาวชนทั้งผู้ด้อยโอกาส ได้รับการศึกษาที่ดี คุณภาพเป็นคนทั้งครบ เพื่อให้มี พัฒนาการที่ดีและเหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์หรือว่าการคิดแก้ปัญหา สามารถทำงานเป็นทีม ทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ร่วมสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนจัดการ เรียนการสอนควรจัดอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ที่น้อยอย่างเต็มที่และคิดว่าตนเองเป็นเจ้าของ การเรียนรู้ส่งผลถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีมีความสุข ทางกาย ทางใจในฐานะคนไทย (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2552: 53) ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องวางกรอบแนวคิดให้ ครอบคลุม ปัจจุบันจัดการศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง หลายรูปแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตัวเองโดยการ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ก้าวทันสมัย ทันโลกแห่ง การเรียนรู้ การศึกษาเป็นเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกขณะ เมื่อเรียนสำเร็จเบื้องต้น ผู้เรียนความสามารถ เปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองได้ อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์จากการศึกษา มี คุณธรรมจริยธรรม เข้าใจการปกครองไทย รู้จักเสียสละแบ่งปัน ช่วยเหลือคนอื่น รักษาสิ่งแวดล้อมตลอดจน ใช้ชีวิตในสังคมได้โดยไม่มีปัญหา มีความ รักษาชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 6-8) เพื่อให้ การจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนบรรลุผลโรงเรียน ต่ออามีนักเรียนเพิ่มจำนวนมากขึ้นจึงเสนอต่อกรมการ ศาสนาให้จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้พอเพียงและตามความต้องการปัจจุบัน การศึกษาเจริญก้าวหน้าทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเกิดขึ้นทั้งหมด 399 โรงเรียน มีจำนวน พระภิกษุ/นักเรียน 56,003 รูป/คน ครูประจำ ครุ 4,762 รูป/คน แนวทางในการจัดการศึกษาเป็นการศึกษา ตลอดชีวิตและให้ได้มาตรฐานการศึกษาทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ โดยจัดการศึกษาแบบกระบวนการพัฒนา ชีวิตและสังคมเป็นสำคัญเพื่อส่งผลให้ผู้เรียนมีชีวิตที่ดีพึ่งตนเองได้ แต่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษา พบอุปสรรคปัญหามากมายทั้งด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการจัดการศึกษา เป็นการจั ดการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอนและด้านการบริหาร เป็นการวางแผนจั ดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดส่งผลทำให้การประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ภายนอกกรอบที่สาม ภาคเหนือ โรงเรียนพระปริยัติธรรมเข้ารับ การประเมิน ข้อมูลจากสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลปรากฏว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (อภิธรรมย์ สีดาคำ และณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล, 2559: 221)

การประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ปรากฏผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาเป็นรายด้านมาตรฐาน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัด เชียงใหม่ 3 ด้าน ยังไม่ได้คุณภาพ ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้เรียน และด้านครูผู้สอน จากผลดังกล่าวข้างด้าน ครูผู้สอนมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ไม่รวมพร้อมในด้านงบประมาณ

ทำให้โรงเรียนไม่สามารถบริหารทรัพยากรหรือจัดสรรครู หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการศึกษาได้ตามความต้องการของครูผู้สอน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ ส่งผลต่อผู้เรียน อีกทั้งการยังขาดงบประมาณในการบริหารจัดการสถานที่ให้เพียงพอต่อผู้เรียน (อภิรมย์ สีดาคำ และณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล, 2559: 221) ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนมีปัญหาทั้งด้านงบประมาณที่ไม่พอต่อการบริหาร ด้านบุคลากรที่ไม่พอเพียง ไม่มีประสิทธิผลส่งผลให้จัดการศึกษาไม่เกิดผลกับผู้เรียน ต่อด้านครูผู้สอนและต่อการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารที่มีศักยภาพจะมีบทบาทมีแนวคิดตลอดจนการบริหารอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผู้เรียนให้เป็นคนในสังคมที่ดี โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นการบูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนเข้าทุกรายวิชา

โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการเข้ารับการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่ผ่านการประเมิน นั้นผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษาที่เน้นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และนำไปพัฒนาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

วิจัยในหัวข้อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ตามรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านระยะเวลา ตามรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตาม ทฤษฎี Farren. Caela and Kaye L.Beverly (1996: 175-187) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้อำนวยการความสะอาด 2) ด้านผู้ประเมิน 3) ด้านผู้คาดการณ์ 4) ด้านผู้ให้คำปรึกษา และ 5) ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผู้วิจัยศึกษาตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7) ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้าน 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 315 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามแนวทางของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 รูป/คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2565 ถึง 25 มิถุนายน พ.ศ. 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎี จากการ วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถาม บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ตามทฤษฎีของ Farren. Caela and Kaye L.Beverly (1996: 175-187) ประกอบด้วยด้าน 1) ผู้อำนวยการความสะอาด 2) ผู้ประเมิน 3) ผู้คาดการณ์ 4) ผู้ให้คำปรึกษา และ 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน มีข้อความถาม จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถาม การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยการพัฒนา 8 ด้าน ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ โดยมีข้อความถามจำนวน 36 ข้อ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งไปให้ผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน และคณะครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในช่วงเวลาที่กำหนด ใช้ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามประมาณ 15 วัน

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ครบตามจำนวน 175 ชุด (ร้อยละ 100)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ย และเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ผลดังนี้เพศชาย ร้อยละ 84.57 เพศหญิง ร้อยละ 15.43 มีอายุในช่วง 20-40 ปี ร้อยละ 71.43 และอายุในช่วง 41-60 ปี ร้อยละ 28.54 ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 16.00 รองผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 16.00 และครู ร้อยละ 68.00 วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี ร้อยละ 88.57 ปริญญาโท ร้อยละ 6.29 และประกาศนียบัตรบัณฑิต ร้อยละ 5.14

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.318) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้อำนวยการความสะอาด (\bar{X} = 4.38) รองลงมา ด้านผู้ให้คำปรึกษา (\bar{X} = 4.37) ด้านผู้

คาคการณ์ (\bar{X} = 4.35) ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน (\bar{X} = 4.26) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านผู้ประเมิน (\bar{X} = 4.23) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

บทบาทผู้บริหารโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ผู้อำนวยการ (X ₁)	4.38	0.76	มาก
2. ผู้ประเมิน (X ₂)	4.23	0.79	มาก
3. ผู้คาคการณ์ (X ₃)	4.35	0.80	มาก
4. ผู้ให้คำปรึกษา (X ₄)	4.37	0.79	มาก
5. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X ₅)	4.26	0.78	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.318	0.784	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.202) รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การพัฒนาด้านชื่อเสียงสุจริต (\bar{X} = 4.37) รักษา ศาสน์ กษัตริย์ (\bar{X} = 4.36) ใฝ่เรียนรู้ (\bar{X} = 4.35) รักความเป็นไทย (\bar{X} = 4.34) อยู่อย่างพอเพียง (\bar{X} = 4.33) มีจิตสาธารณะ (\bar{X} = 4.32) มุ่งมั่นในการทำงาน (\bar{X} = 4.29) มีวินัย (\bar{X} = 4.26) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	4.36	0.78	มาก
2. ชื่อเสียงสุจริต	4.37	0.79	มาก
3. มีวินัย	4.26	0.78	มาก
4. ใฝ่เรียนรู้	4.35	0.77	มาก
5. อยู่อย่างพอเพียง	4.33	0.79	มาก
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.29	0.76	มาก
7. รักความเป็นไทย	4.34	0.78	มาก
8. มีจิตสาธารณะ	4.32	0.78	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	4.202	0.778	มาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับสูง ($r = 0.9812$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า บทบาทของผู้บริหาร ด้านผู้คาคการณ์

มีความสัมพันธ์ ($r=0.9909$) ด้านผู้ให้คำปรึกษา ($r=0.9905$) ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ($r=0.9904$) ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ($r=0.9760$) และด้านผู้ประเมิน ($r=0.9584$) น้อยที่สุด ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน บทบาทของผู้บริหาร	รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (Y ₁)	ซื่อสัตย์สุจริต (Y ₂)	มีวินัย (Y ₃)	ใฝ่เรียนรู้ (Y ₄)	อยู่อย่างพอเพียง (Y ₅)	มุ่งมั่นในการทำงาน (Y ₆)	รักความเป็นไทย (Y ₇)	มีจิตสาธารณะ (Y ₈)	ภาพรวม (Y _{tot})
ผู้อำนวยการความสะอาด (X ₁)	.999**	.998**	.974**	.998**	.994**	.988**	.998**	.964**	.9904**
ผู้ประเมิน (X ₂)	.967**	.938**	.997**	.961**	.946**	.979**	.965**	.914**	.9584**
ผู้คาดการณ์ (X ₃)	.999**	.997**	.977**	.998**	.994**	.990**	.999**	.973**	.9909**
ผู้ให้คำปรึกษา (X ₄)	.996**	.999**	.965**	.997**	.996**	.996**	.996**	.979**	.9905**
ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (X ₅)	.986**	.961**	.999**	.979**	.969**	.992**	.982**	.944**	.9760**
ภาพรวม (X _{tot})	.9886**	.9790**	.9824**	.9866**	.9798**	.9890**	.9880**	.9568**	.9812**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษา แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านผู้คาดการณ์ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน และด้านผู้ประเมิน อธิบายได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่างาน เน้นทักษะที่เป็นจุดเด่นของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการทำงานระยะสั้นและยาว สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรกระตุ้นให้บุคลากรเข้าใจจุดประสงค์ในการทำงานของตนเองตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในการแผนทำงานในอนาคต แสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ บุคลากรเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกองค์กร นอกจากนี้ชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากร ผู้บริหารเข้าใจถึงการใช้นวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อที่จะได้รับรู้ข่าวสารใหม่ทันเหตุการณ์นำไปเชื่อมโยงกับการบริหารในองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ตามแนวคิดการบริหารงานของ Farren and Kaye (1996: 175-187) กล่าวว่า ผู้บริหารควรจะสามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนางานให้ดีและบรรลุผลด้วยบทบาทของผู้บริหาร 5 ประการ คือด้านผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้ส่งเสริมสนับสนุน นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ดังนั้นบทบาทของผู้บริหารแบบใหม่จะต้องเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารต้องมี วิสัยทัศน์ส่วนตัว คือมีจุดมุ่งหมายในการทำงาน มีความหวังที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้พบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีความมุ่งมั่นที่จะลงมือทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ มุ่งมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และมีความคิดวิเคราะห์สิ่งใด ๆ ด้วยเหตุและด้วยผล

โดยบทบาทผู้บริหารเปรียบเสมือนบทบาทเป็นนักออกแบบ (designer) หรือบทบาทเป็นผู้ให้บริการผู้คอยช่วยเหลือ (steward) นอกจากนี้ยังมีบทบาทการเป็นครูผู้สอน (teacher) สอดคล้อง วาสนา เต่าพาลี (2559: 275-283) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารศึกษาหมายถึง แบบแผน แบบการปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบในหน่วยงาน ของผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในด้านการกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการศึกษา และการควบคุม การบริหารงาน การระดมทรัพยากร อย่างเป็นระบบ ตลอดจนส่งเสริมความสัมพันธ์กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งชุมชน ผู้ปกครอง โดยอาศัยปัจจัยที่มีคือด้านทรัพยากรมนุษย์ ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านเวลา ในการดำเนินการให้บรรลุจุดหมาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลอย่างสูงสุดแก่สถานศึกษาสอดคล้องงานวิจัยของ พัทรินทร์ สายขุน (2559: 84) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานโดยใช้ทักษะการบริหาร ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้อำนวยการผู้ประเมิน ผู้คัดการณ และผู้ให้คำปรึกษาเป็นแบบแผนในการบริหารงานสำเร็จไปด้วยดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พิมพ์จิต คำพุก (2561: 978) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานระดับประถมศึกษารายชบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารในด้านการบริหารในสถานศึกษาให้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปด้วยดีและเป็นไป อย่างมีคุณภาพโดยอาศัยหลักการบริหารด้าน ผู้อำนวยการผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน ผู้คัดการณส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ รายงานโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านผู้อำนวยการผู้ประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด ใน 5 ด้าน อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการทำงานในระยะยาว ฟังความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับ เรื่องที่มีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นให้บุคลากรเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง การปฏิบัติงานกับผลการปฏิบัติงาน ที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจและการบริหารงานกระตุ้นให้บุคลากรแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บุคลากรเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกองค์กรชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรประกอบกับการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปีและมีการประเมินคุณภาพภายนอก แจ้งผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานและคุณภาพที่ดี แต่กระบวนการสำคัญเหล่านี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพทั้งอำนวยความสะดวก ผู้ประเมิน ผู้คัดการณ ด้านผู้ให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้แก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลผลฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลกับนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องงานวิจัย ณัชชัตราณีย์ ศรีปานนาค(2559: 90) ได้ศึกษาบทบาทผู้อำนวยการโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน พบว่าในการบริหารงานโรงเรียนผู้บริหารได้นำแนวคิดของแฟรนและเคย์ประกอบด้วยด้านผู้อำนวยการผู้ประเมิน ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน และผู้คัดการณมาใช้ในการบริหารผลการบริหารทำให้ประสพผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าสภาพความเป็นจริง นักเรียนได้เห็นคุณค่าภาคภูมิใจใน

ชนบทรอบน้อมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวทีก และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนอกจากนี้ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามชนบทรอบน้อมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยด้วยความซื่อตรง ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง และในปัจจุบันนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่แล้ว สังเกตได้จากพฤติกรรมและการกระทำของนักเรียน เช่น นักเรียนร่วมอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจและกำลังสติปัญญาด้วยความสมัครใจปฏิบัติตนตามลัทธิ ปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองดี เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา มีส่วนร่วมจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่งกายเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอำนาจ อดตกาโม (น้อยนิล) (2556: 89) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย พบว่านักเรียน ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีระดับการเรียนรู้ที่ขึ้นส่งผลให้ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีขึ้นไปเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศิริ จันทร์หล่น (2560: 185-194) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาอุดรธานี จากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดีมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรอดชาติยานนท์ (2561: 2284-2299) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในดีมากเช่นกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับสูง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ บทบาทของผู้บริหาร ด้านผู้คาดการณ์ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านผู้อำนวยความสะดวก ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน และด้านผู้ประเมิน น้อยที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติตนต่อบุคลากรอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรอาชีพที่เป็นปัจจุบัน เพื่อประกอบการตัดสินใจและการบริหารงานกระตุ้นให้บุคลากรแสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้ บุคลากรเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรเห็นคุณค่าในงานและเน้นทักษะที่เป็นจุดเด่นของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้บุคลากรมีตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการทำงานในระยะยาวสร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรกระตุ้นให้บุคลากรเข้าใจจุดประสงค์ในการทำงานของตนเองเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นในการวางแผนทำงานในอนาคตและแจ้งให้บุคลากรทราบถึงความคาดหวัง และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผลงานตลอดจนชี้ให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของบุคลากรสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชชธาณีย์ ศรีปานนาค (2559: 93) ได้ศึกษาความสัมพันธ์บทบาทผู้บริหารโรงเรียนกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนประถมศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ทั้งยังบริหารงานอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ ต่าง ๆ โดยมีการวางแผนกลยุทธ์ วางแผนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ อีกทั้งศึกษาเทคโนโลยี ใหม่ ๆ เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกสังคม เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงงานให้ดีขึ้นจนกระทั่งประสบผลสำเร็จ

จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาทางการศึกษาจะสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานโรงเรียนเป็นสำคัญ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อการจัดการศึกษาและแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการศึกษา สร้างคุณภาพที่ดีในการทำงานให้แก่บุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานส่งผลให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ที่ตั้งไว้ด้วยการนำบทบาททั้ง 5 ด้านของผู้บริหารไปใช้ในการบริหารงาน คือด้านผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ส่งเสริมสนับสนุน ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ประเมิน ผู้คาดการณ์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม ถ้าผู้บริหารโรงเรียนแสดงบทบาทดังกล่าวสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง การบริหารจะมีคุณภาพย่อมส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี เช่นกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ยมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านผู้คาดการณ์ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน และด้านผู้ประเมิน ตามลำดับ
2. การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ มีค่าเฉลี่ยมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมุ่งมั่นในการทำ และด้านมีวินัย ตามลำดับ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับสูง และมีความสัมพันธ์กันรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ บทบาทของผู้บริหาร ด้านผู้คาดการณ์ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน และด้านผู้ประเมิน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 จังหวัด เชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องทุกท่านควรร่วมกันพัฒนาสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้แก่ให้นักเรียนให้มากยิ่งขึ้น
 - 1.2 ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานการศึกษา แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรส่งเสริมให้ร่วมกิจกรรมเข้าแถวยืนตรงเคารพธงชาติ วันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ สวดมนต์ไหว้พระ วันสำคัญที่เกี่ยวกับการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น
 - 1.3 ด้านมีวินัย พบว่าการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานการศึกษา แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ด้านมีวินัย มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ครูบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ควรมีแนวทางเสริมสร้างวินัยให้นักเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาความประพฤติ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา การมาโรงเรียนสาย ความสะอาด การเข้าแถว การแสดงความเคารพ การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ของโรงเรียน นอกจากนี้ประสานงานครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ฝ่ายบริหาร เพื่อสนับสนุนส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาด้านมีวินัยมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้น จึงควรศึกษาวิจัยหรือศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างวินัยในตนเอง สร้างอุปนิสัยใหม่ๆ โดยอย่างเรียบง่าย

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เพื่อให้นักเรียนมีความรักหวงแหนชาติ เข้าใจถึงสภาพปัญหาในปัจจุบัน และสร้างแนวทางการส่งเสริมหรือพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านนี้ได้เหมาะสมตามสภาพปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ณัชชัตราณีย์ ศรีปานนาค. (2559). **บทบาทผู้บริหารโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญรอด ชาตียนนท์. (2561/ธันวาคม). **ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศิลปากร**. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*. 11(3): 2284-2299.
- พัชรินทร์ สายขุน. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์จิต คำพุก. (2561). **ความสำคัญระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมตนตามจรรยาบรรณครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาราชบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- พระอานาจ อตถกามา (น้อยนิล). (2556). **คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วาสนา เต่าพาลี. (2559/เมษายน). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับปัจจัยจูงใจในการทำผลงานทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 6(1): 275-283.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อรุณศิริ จันทร์หล่น. (2560/กันยายน). **แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1**. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 11(3): 185-194.

อภิรมย์ สีตาคำและณรงค์ศักดิ์ จันทร์นวล. (2559/ธันวาคม). องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดภาคเหนือตอนบน. **วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 11(3): 219-231.

Farren Caela and Kaye L. Beverly. (1996). **New skills for New Leadership Roles in the Leader of foundation.3rd ed.** New York: The Drucker Foundation.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.

